

# Restavriranje vojaškega avtomobila Zastava AR 55

AVTOR: Drago Štimec, Tehniški muzej Slovenije, drago.stimec@tms.si.

## Tehnični podatki

Leto izdelave	okrog 1960
Datum prve registracije	ni znan
Številka šasije	1101A*0001205
Številka motorja	1058007*009659
Dolžina/širina/višina	3626 mm/1655 mm/1830 mm
Teža/največja dovoljena masa:	1430 kg/1900 kg
Menjalnik	ročni, 4-stopenjski
Pogon	zadnji pogon ali 4x4, zapora dif.
Motor	Otto motor R4 bencinski
Prostornina motorja	1901 ccm
Moč motorja	41 kW/55 KM
Gorivo/poraba	bencin MB-86/12,1l/100 km
Barva vozila	vojaško olivno zelena

Zastava AR 55 je izdelana po licenci Fiata AR 55 Campagnola. AR je okrajšava za Automezzo da Ricognizione kar pomeni izvidniško vozilo. Proizvajali so ga v Kragujevski tovarni Crvena Zastava. Ta je proizvajala 6 različnih omenjenih vozil in sicer navadno terensko vozilo-naš primer, lahko komandno-štabno vozilo, sanitetno vozilo, vozilo za prevoz vezistov, laboratorij za ABKO ter vozilo za vojaško policijo. Enak motor kot v AR 55 je med drugim pogonjal tudi manjša kamionska vozila Zastava 615B, 616 in Zastava 620. Model AR 55 so proizvajali vse do sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Fiat je 1973 izdelal naslednico Nuova Campagnola, ki so jo po nekaj letih prav tako licenčno začeli izdelovati v Crveni Zastavi.

Vozilo je bilo pripeljana v muzej med osamosvojitveno vojno v letu 1991, natančni podatki o primopredaji niso znani.

Na vozilu so bila v preteklosti že izvedena manjša ličarska in



Na razstavi v depoju Pivka



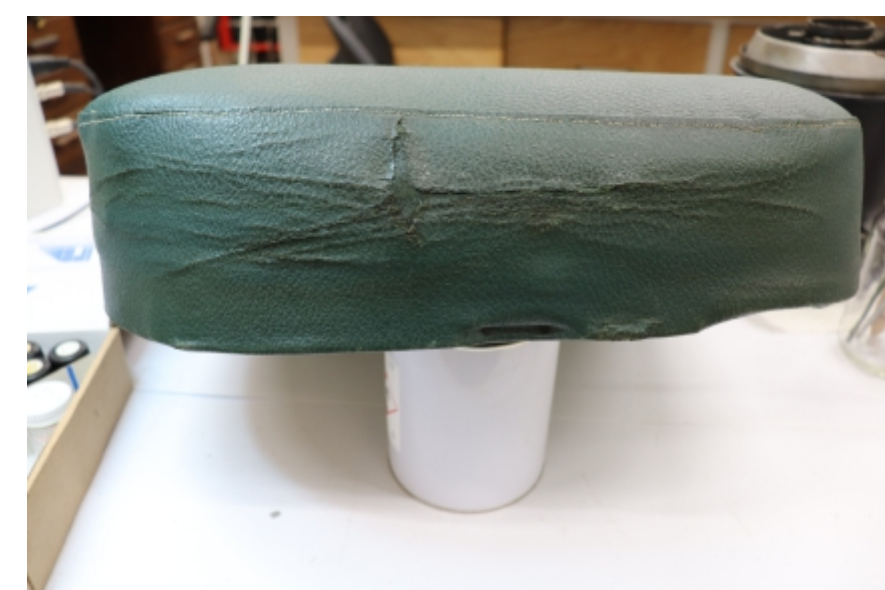
Korozijska poškodba na podvozju in izpušnem loncu



Med konserviranjem izpušnega lonca



Raztrganine na sedežu



Sedež po restavriranju raztrganine



Posodi za zavorno tekočino pred restavriranjem



Posodi za zavorno tekočino med restavriranjem



Filter za zrak pred restavriranjem



Filter za zrak po restavriranju



Podpis vojaka na filtru za zrak



Bencinski rezervoar in prostor za akumulator pred restavriranjem



Med čiščenjem notranosti rezervoarja



Bencinski rezervoar po restavriranju

mehanska popravila, ostalo pa je v originalnem stanju. Najverjetneje so ga uporabljali do leta 1991. Na števcu je zabeleženih dokaj malo števil kilometrov-15522, zato domnevamo, da se je števec že enkrat zavrtil in je pravo število 115522km. Ker je bilo vozilo v relativno dobrem stanju, večji posegi v karoserijo niso bili potrebni. Notranjost pa je bila precej korodirana in sledovi uporabe so bili povsod močno vidni. Na podlagi analize stanja smo se odločili za ohranitev originalne barve in le za najnujnejše posege v notranjosti, saj smo želeli karseda ohraniti avtentičnost vozila. Morali smo ustaviti vse škodljive procese in predvsem sanirati korozijsko. Posebno zahtevno je bilo retuširanje in restavriranje notranjosti. V celoti pa smo tudi konservirali podvozje in šasijo. V delavnici Etnografskega muzeja smo z njihovo pomočjo restavrirali prevleke na zadnjih sedežih, ki so narejene iz impregniranega tekstila in pene.

Ohranili smo vse kasnejše predelave, kot tudi sledove prejšnjih popravil, čeprav so bila izvedena na nestrokovni način. Tako restavrirano vozilo nam odkriva del zgodovine med uporabo. Popravili smo tudi nedelujoči razdelilnik vžiga in spravili vozilo v delujoče stanje.

Vozilo je na voljo za ogled v depoju Tehniškega muzeja v okviru Parka vojaške zgodovine v Pivki.

Vsem sodelavcem Marjanu Lušini, Zoranu Zogoviću, Mojci Zver, Mateju Žganjar, Boštjanu Troha, Darku Gostiši, Nejcju Stupan, Urbanu Demšarju in mag. Ani Motnikar, se najlepše zahvaljujem.